

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

19. MARS 1953

A V I N N H O L D E T :

VED STALINS DØD - HVORFOR PÅSKENATTSGUDS-
TJENESTE? - EIRE, EN OASE - MONSIGNORE DEUTSCH
FRATRE - FLYKTNINGEARBEIDET - ERKEBISPE-
LENS OPPRETTELSE I NIDAROS OG JUBILEUMSFEI-
RINGEN I ÅR - LITTERATUR - NOTISER - UTLANDET

NR.

11

12

NESTE NUMMER KOMMER 1. APRIL 1953.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grøfsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 22. MARS: *Pasjonssøndag*. Ep. Hebr. 9, 11—15. Ev. Joh. 8, 46—59. *Mandag*: Ferialdag. *Tirsdag*: Erkeengelen Gabriel. *Onsdag*: Marias budskapsdag. *Torsdag*: Ferialdag. *Fredag*: Marias syv smerter. *Lørdag*: Johannes fra Capistrano, bekj.

SØNDAG 29. MARS: *Palmesøndag*. Ep. II. Mos. 15, 27; 16, 1—7. Ev. Matt. 21, 1—9. *Mandag, tirsdag og onsdag*: Ferialdager.

SKJÆRTORS DAG (2. april), LANGFREDAG (3. april), PÅSKEAFTEN (4. april): *Liturgisk kalender og egen gudstjenesteliste for Påsken følger i neste nummer, datert 1. april.*

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

N. K. K. F.

Felleskommunion onsdag 25. mars,
Maria Bebudelsesdag, i St. Olavs
kirke, Oslo, kl. 8.
Messen frembæres i Unionens me-
ning.

Anskaff for fastetiden salmeboken

«CANTEMUS DOMINO»

Kr. 8,—

ST. OLAVS FORLAG

Akersv. 5, Oslo

**Har De interesse av å hjelpe
flyktninger i Norge?**

Kunne De tenke Dem å «adoptere»
en flyktningefamilie, en enkelt flykt-
ning eller et flyktningebarn?
Idéen går ut på å opprette en spe-
siell kontakt mellom norske katolik-
ker og katolske flyktninger i landet.
Alle opplysninger ved henvendelse til

Hovedkomiteen for

KATOLSK FLYKTNINGEARBEID

Hovindvn. 5 B, - OSLO - Tlf. 672441

Er Deres familie tilstrekkelig trygget?
Hos oss får De den forsikringsform
De har behov for

Gulli & Rokk

Assurans

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt } Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd. }
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar

Ved Stalins død

Verden har syntes å være innstillet på alt unntatt dette ene: at Joseph Vissarionovitch Djougachvili, kalt Stalin, skulle dø, og det endog i en for guder så ung alder som 73 år.

Alt er sagt og skrevet som kan vites og formodes om hans sykdom og død. Er det noen mystikk tilbake omkring arten og tidspunktene, så har det bare en begrenset interesse. Den kjensgjerning står fast at J. V. D. Stalins hjerte i et visst sekund holdt opp å slå. Etter alt å dømme fikk han en alminnelig dødelig barmhjertigste eller ubarmhjertigste død — alt ettersom: den momentane overgang fra den bevisste til den bevisstløse tilstand, der sjelens siste funksjoner er hinsides menneskelig avlesning. Omgitt av maktesløse leger, hvis egen livsfare i dette dødens ventrom var uhyggelig knyttet til pasientens, og overvåket av «Det øverste presidium», bukket Stålmannen fra Georgia under for det uunngåelige pust fra livets Allerøverste Vekter, mens Radio Moskva i kynisk blasfemi bidro til å samle Russlands kristne til bønn for Kristus-hateren og Gudsfornekterens helbredelse. Slik, og bare slik kunne det forløpe. Det er som et dulgt ekko av keiser Julian den frafalnes dødsskrik: Du har seiret Galileer!

Balsamert med en hel verdens frykt, har Sovjets avsjedele gud ligget på lit de parade, og med armene fengslet i dødens kalde lenker, har han ubevegelig og uvegerlig måttet godta hyldesten og det regn av attributter for udødelighet som overgår alt som hittil er prestert av patetisk flåseri. Med gjennomført kommunistisk mangel på logikk i lære og liv er så det av ham som uavvendelig en gang skal bli støv, blitt bisatt, i påvente av et mausoleum som i sin prakt vil koste mer enn den massiveste proletars egenvekt i gull. Det er forberedelsen til gullkalvens gjenoppståelse.

Gullkalven gjenoppstått — er ikke det kommunismens selvmotsigelse i monumentalutgave? Dansen omkring den kan alt fornemmes som en uhyggelig realitet, med Malenkov på Kremles tinde som dens «Moses på berget» for det arme, forførte russiske folk.

*

To ting presser seg uvilkarlig frem ved Joseph Stalins død: Hva nu med freden, hvor kald den enn er? Hva med Stalin selv innenfor ansvaret ved døden?

Vi hører ikke til dem som tror at Stalin ville fred for fredens goders skyld. Da ville han aldri ha spilt som han gjorde. Krig eller fred er for den kommunistiske idé nokså underordnede, omenn langtfra

likegyldige faktorer. Det er verdenshegemoniet som er målet. Hvor mange mennesker som er tilbake for å nyte seirens frukter, er også underordnet. Menneskematerialet teller bare i den utstrekning det underkaster seg idéens vilje: å eie hele mennesket, dets ånd og materie, totalt. Staten er Gud med stor bokstav, og kan fordre alt for seg: i tjenesten for fellesskapet etter dens absolutte diktat og for godt-befinnende. Menneskelig velstand og lykke, såvel som lidelse, motgang og vankår er underlagt hensiktsmessighetens vilkårlige lover. Derfor ingen plass for de kristnes Gud med sitt «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er» og med det nestekjærlighetens bud som Kristus har satt som det første etter det å tjene Gud og hans vilje. Derfor også den hensynsløse behandling av dem som står idéens vilje imot, inntil biologisk utslettelse av hele folk, slik som Estland, Letland og Litauen.

Den ennå bestående, om enn anemisk angrepne kristne kultur ser i freden bl. a.: individets og samfunnets utvikling av de særegne og de felles mål på fordragelighetens og rettens grunnlag, med individets frihet til å følge sin erkjennelse om hva som er livets mening og mål og med frihet til innenfor en gjensidig godtatt ramme å realisere denne erkjennelsen.

Intet synes endret til fordel for et slik fredssyn i og med Stalins utgang fra arenaen. Etterfølgeren har raskt demonstrert sitt Janus-ansikt: Vist at frykten måtte holdes: først skytes et par «fiendtlige» fly brutalt ned forat verden skal forstå fryktinngydingens nødvendighet hos makthaveren i Kreml; så følger et hyrdebrev om fredelig løsning av de konfliktsituasjoner som måtte råde mellom den delte verden. Overfor dette diabolske oppkomme må en fredsstrevende verden ikke lenger stusse. Det er to makter i strid. Bare en høyere makt kan forene dem til én til menneskehetens beste.

Vi har sett det som vår plikt ikke å omtale Stalin annerledes etter han er død enn vi måtte gjøre da han ennå var i live. Hans inngrep i menneskehetens moderne historie og fortsatte skjebne gir ham den mørke plass han selv har skaffet seg. Som et tukters ris har han krummet millioners rygger, fler enn Nero, Diokletian, Claudius og Hitler til sammen. Arme, forvillede menneskesjel!

Og likevel kan ikke vår omtale av Joseph Vissarionovitch Djougachvili innenfor ansvaret ved døden bli annerledes enn den som tilkommer enhver menneskesjel. Dåpens innsegl sto preget i hans sjel, og vanen om tanken på en Gud var nok ikke utvisket

Hvorfor påskenattsgudstjeneste?

Påskelyset tennes.

Meningen med fastetiden er at Kirken og alle dens medlemmer skal forberede seg til påskehøytiden. Fasten selv skal tjene til å rense og helliggjøre våre hjerter og styrke oss til det gode, slik at vi skal kunne feire påsken i levende forening med den lidende, døende og oppstandne Frelser. Men samtidig er det fastetidens oppgave å gi oss en dypere forståelse av påskens liturgi; ellers vil påskehøytiden ikke kunne gi den enkelte og menigheten det den tilsikter å gi. Vi kan jo ikke overse den kjensgjerning at denne forståelse i dag i stor utstrekning er gått tapt. Vi som kaller oss kristne i dag, har nesten mistet evnen til å fatte det billed- og tegnspråk som påskeliturgen er fylt av; vi forstår ikke lenger hvorfor Kirken har tatt med så mange tekster og historiske begivenheter fra Det gamle testament; hele vårt syn på påsken er i virkeligheten blitt forkrøblet, sammenlignet med Oldkirkens. Dette er vel også grunnen til at så mange ennå ikke har fått tak på påskenattens gudstjeneste. De føler større sorg

helt fra den bortviste ex-seminarists hjerte. Ingen vet hva som skjedde bak det meddelelsens jern-teppe som skilte hans bevissthet fra hans omkringstående i dødens timer. Vi tror at Guds barmhjertighet måtte røres blott ved det meningsløse ansvar av skyld som denne ensomme sjel lå innhyllet i. Ensom? Hadde ikke han også en mor, en mor som var kjent for sin dype fromhet og som i livet her nede og i livet i evigheten sikkert ikke har evnet å fremstamme noen annen bønn enn bønnen om nåde for sin sønn? Og hadde han ikke millionene av levende og døde ofre som ba om samme, som deres guddommelige Mester ba for sine blodsmenn? Aldri har kanskje et døende menneske blitt så inderlig og sårt bedt for som Joseph Stalin. Det lammende slag sparte hans tunge for en siste fornektelse, men det gjorde ham også fri for hensynet til omgivelsene. Hans sjel var alene med Gud. Måtte slaget som rammet og som ble til hans død også være blitt til hans oppreisning.

I. H. K.

over tapet av den gamle oppstandelsesgudstjeneste enn glede over påskenattsgudstjenestens gave. Og det er ikke liten fare for at mange etter å ha tilfredsstillet sin nysgjerrighet første gang denne gudstjeneste ble feiret, for fremtiden vil holde seg borte fra den. Og dog er påskenattens gudstjeneste hele kirkeårets lysende høydepunkt som gir innhold til hele det kristne år, ja til og med til hver søndag. Det er vår tids oppgave igjen å bane vei for forståelse av dette.

Men hvorfor en slik våkenatt? Mange tror det skyldes at Kristus sto opp fra det døde ved midnattstider, og at vi bør minnes dette historiske øyeblikk. Dette kan ikke være riktig av den grunn at vi overhodet ikke kjenner den time i døgnet, da oppstandelsen fant sted.

Den sanne grunn til at vi feirer påsken om natten, ligger dypere. I de første kristne århundrer tok høytideligheten til med at de kristne ved solnedgang velsignet de lys som ganske enkelt skulle brukes denne natt; denne skikk utviklet seg senere til innvielsen av påskelyset. I morgenstjernen (på latin *lucifer* = lysbringer) så man sinnbilledet på Kristus som med oppstandelsen brakte menneskeheten en ny dag, som ikke ville bli etterfulgt av en ny natts frembrudd. Men denne våkenattsgudstjeneste var selv ikke av kristen opprinnelse, den hadde sitt utspring i Den gamle pakts *Passah-fest*. I Den gamle pakt var det den årlige høytid som Israels folk feiret til minne om den i sannhet mest minneverdige natt i dets historie, den natt da israelittene dro ut av Egypt. Det var den natt da Gud fridde sitt folk ut av egypternes slaveri og viste det veien til det forjettede land. Da israelittene hvert år som deres fedre en gang hadde gjort det, slaktet et lam og spiste det stående, iført reiseklær, opplevet de hver gang på nytt at de tilhørte et folk som var utvalgt av Gud. Men denne Passah-festen ble ikke bare feiret til minne om uttoget fra Egypt, den skulle også styrke håpet på fremtiden. Uttoget fra Egypt hadde jo ikke brakt full forløsning; Israels folk var fortsatt på vandring fra slaveriet mot friheten, fra mørket mot lyset, fra døden til livet. Profetenes forutsigelser, Jerusalems skjebne, folkets stadige frafall, de religiøse og nasjonale trengsler sørget for at minnet om befrielsen fra egypterne ble knyttet til forventningen om en endelig forløsning. Nettopp under feiringen av Passah-festen opplevet man Guds inngripen den gang som et pant og sinnbillede på det som skulle komme til å skje. Slik ble denne natt tilbrakt som en tilbake-skuen på den redning som hadde funnet sted og som en forventning om den kommende frelse.

Nå visste de kristne, at dette håp var gått i oppfyllelse i Kristus, med hans død og oppstandelse. Med sin oppstandelse fra døden til livet har han definitivt fridd mennesket ut av Satans slaveri og vunnet det for livet. Påskenatten er derfor oppfyllelsen av alle profetier i Den gamle pakt, også oppfyllelsen

Eire — en oase

En norsk konvertitt som for noen tid siden tilbrakte en måned i Eire, har sendt «St. Olav» denne friske artikkel om sine inntrykk fra «Den grønne øy».

Europa av i dag minner på mange måter om en ørken. Det verdensdelen byr sine barn, er en knusktørr eksistens i nuet og en saftig frykt for fremtiden. Som kaktus gror kanoner, kadrer, kompanier, konsentrasjonsleire frem hvor en snur seg. Mellom dem hvor det blir stadig mer ufruktbart, velter flyktningekolonnene. Fra øst og vest trekker beksvarte tordenbyger opp og skaper det halvmørke, der en bare skimter. Som komplement til denne ytre dysterhet gjærer det også inni samfunnene: oppløsningens «ismer» har høykonjunktur..... Man spør seg: finnes det ikke et eneste sted på denne jord hvor sinnet kan finne hvile? Finnes et slikt land, og hvor ligger det? Er det langt dit? Og hvordan har det greidd å holde seg utenfor samtidens geskjeftighet — den som er en følge av tomhet og frykt?

av Passah-festen. Men så glad Kirken følte seg i bevisstheden om dette, like så sterkt fornemmet den også sin Passah, at dens overgang ennå ikke er fullbyrdet. Nettopp påskenenatten blir den seg bevisst at dens påske-forløsningsmysterium omspinner fortid, nutid og fremtid. Også dens påskehøytid skal tjene til å minne om den fullbyrdede forløsning ved Herrens oppstandelse, og styrke forventningen om den hele og fulle forløsning som først blir virkelighet ved Kristi gjenkomst. I mellomtiden gjelder: «Ennå er det natt» (Augustinus); ennå befinner vi oss i det fremmede, er vi på pilegrimsvandring, ennå skuer vi lengselsfullt mot Herrens komme, som vil fullbyrde overgangen fra natt til dag, fra mørke til lys, fra slaveri til frihet. Denne forventning på Herrens komme er like så vesentlig for Kirken i tiden som å minnes den frelse som ble gitt oss ved Herrens død og oppstandelse. Aldri er den seg denne sammenheng mer levende bevisst enn nettopp under feiringen av påskenenattens gudstjeneste. Når den våker i bønn denne natt, blir en gang hvert år *det* helt tydelig som ellers usynlig bestemmer dens holdning. «Våk derfor, for dere vet ikke når husets herre kommer, om ved aftentid eller ved midnatt, ved hanegal eller om morgenen, så han ikke skal finne dere sovende.» (Mark. 13, 35 ff.), — dette blir nettopp anskueliggjort under denne våkenattsgudstjeneste. Men gudstienesten selv med dens høydepunkter i dåpen og fornyelsen av dåpsløftet og i Eukaristien, som lar oss minnes Herrens død «til han kommer igjen» (1. Kor. 11, 26), er samtidig pantet på og foregripelsen av Herrens gjenkomst. Som bruden venter på brudgommen, slik venter Kirken denne natt på hans komme. I lengselen etter ham gir den avkall på søvnen. Og den vet: når han kommer, vil han defintivt føre den ut av mørket og inn i en dag som er uten ende.

*

Dette innlegg i påskenenattsfeiringens favor må ikke forstås slik at den ansees like gjennomførlig eller tilrådelig i alle menigheter uansett; dertil er forutsetningene for ulike og hensynene for mange.

Landet finnes, og det ligger ikke en gang så langt unna. Det er fristaten Eire. Geografisk ligger den bak Englands rygg: religiøst og kulturelt har den blikket rettet mot Den hellige stol.

Den som vil til Eire østfra, må gjennom England. Det er ikke det land som har det lettest, men folket klager ikke. Fra Liverpool tar man båten over til Dublin. Sakte glir en forbi halvøya Howth opp River Liffey. Så klapper båten stillferdig til kaien.

Her er intet hastverk, intet mas frem og tilbake. En mann fester trossene; bortenfor står 6—7 mann og venter. Ellers er brygga tom. På tollboden sitter en kjempesvær irlender, rolig som en Buddha i sten. Han prøver ikke å skue inn i ens sjel; han spør bare om man har vareprøver med, og han spør vennlig: «Hvor kommer De fra? — Norway, Oh, that's a long journey. Welcome to Ireland!» Så setter han krysset. Med ham begynner hvilen for ens trette sinn.

Klokken er halv åtte. Om litt skal en oppleve en storby som våkner. Gjennom bilruten betrakter man husene, gatene, man kjører..... men her er ingen storby som våkner. På folk som har slettet så mange av budene, men i stedet har gjort det til en dyd å stå tidlig opp om morgenen, virker denne morgenfred som en utfordring til moralen.

Bilen snor seg ut av byen og ut i forstedene. I havene svaier palmer. Over alt er det grønt. Etter en halv time er vi fremme. Like folketomt har det vært hele veien. Klokken er blitt halv ni. Da åpner en kirke sine porter — og ut strømmer tusen kirkegjengere. Kirken virker ikke stor. Men dette er det første større antall irlendere en får se; de kommer fra morgnemessen, de har begynt sin dag med å hedre sin Frelser ved å overvære forvandlingsunderet og offeret på Golgatha. For *Hans* skyld står irlenderen gjerne opp klokken fire om morgenen..... Av *denne* verdens børster lar han seg ikke diktere noe.

Etter tre dager må en her som andre steder melde seg på Aliens Office. Jeg har til gode å høre om noen som direkte gleder seg til inkvisisjonen hos fremmedpolitiet. Der satt to nye kjemper. Den ene tok seg av meg. Her var heller ingen strenge nyver. Hendene hvilte fredfullt foldet på bordplaten. Rutinemessig spurte han om ankomst-arend-oppholdets varighet, men med en mine som om han ville be om unnskyldning for at han spurte om noe så likegyldig. Behendig dreiet han samtalen hen på det som interesserte ham mer. Det tok litt tid, for den irlender er ikke født som direkte spør om private forhold, ikke en gang i embets medfør. Men den irlender er vel heller ikke født som ikke betrakter ens forhold til alle tings Opphav som noe ganske annerledes vesentlig for vurderingen enn ankomst-arend-avreise. Helst ser han nok at man er katolikk. Ikke slik å forstå at man av den grunn behøver å være mors beste barn; men om man enn er et svakt og syndefullt menneske, så består det likevel da et solid fellesskap i vurderingen av de store vesentlige ting i livet, de som skiller mellom godt og ondt. En from protestant er også akseptabel — for ikke å snakke om en from jøde. En likeglad hedning derimot, uansett hvilken konfesjon han måtte være døpt inn i,

blir betraktet som mindre solid. Og for den slags armod kan irlenderen styre sin medynk. Mr. O'C. fikk rede på min konfesjon; men *spørre* gjorde han ikke. Slik skal det gjøres!

Så unner man seg ro til å ta fatt på inntrykkene av atmosfære og sosiologisk egenart hos dette folk. I en tid da atskillige nasjoner kappes om å få føre verden mot fullkommenheten — helt eller delvis — og gjerne utpeker seg selv som eksempel til etterfølgelse, er det en lise å kunne konstatere at irlenderne ikke betrakter seg som bærere av en ny verdensidé. De betrakter seg visstnok heller ikke som førende på noe enkelt felt. Dette virker like uvant som behagelig. De føler seg forpliktet overfor Herren — og berettiget til å leve sitt liv som det passer dem ut av fra dette synspunkt. Og for å nå lengst mulig, er irlenderne Kirkens lydige sønner og døtre. De er smekk fulle av veloppdragenhet overfor protestanter, kalvinister, baptister, metodister og andre religionssamfunn uten knuslet sonndring mellom de enkelte sekter; noen annen kristen Kirke enn den katolske, anerkjenner de ikke. Deres keltiske sans for logikk gjør det vanskelig for dem å se bort fra navn, innstiftelser og fullmakter som en ellers har sluttet å ta det så nøye med. Der borte er dette imidlertid håndfaste realiteter som de har ofret millioner av menneskeliv for.

I samme grad som irlenderne forsmår striden om verdens gunst, tilstreber de ydmykhet i vurderingen av enkeltmennesket. Her skjelnes ikke mellom jøde og greker, mellom seierherre og beseiret, her teller bare en ting: *Mennesket*. Atter merker man Kirkens innflytelse. Den gir ikke luftige anvisninger på hvordan «det burde være» — men en livsnær rettleiding om hvordan «man oppfører seg». Slik oppfattes den — og slik følges den. Dette krever selvsagt forutsetninger som ikke alle er i besiddelse av.

Når Irland ble kristnet, er glemt. Man vet bare at landet var kristent på en tid da Nord- og Mellom-Europa var hjemfallent til blodhevn som rettsprinsipp. Den makt Kirken fikk og har over sinnene tyder på at folket i seg selv eiet et kulturgrunnlag som gjorde det mottagelig for kristendommens lære. Lojaliteten overfor Kirken er iallfall fremdeles levende.

I store deler av verden utgjør Staten det arkimediske punkt. I Irland utgjøres det av Vår Herre ved Kirken. Ut fra dette er også det gamle stridsspørsmål om Guds og Keiserens autoritet løst, de to Herrer det er så vanskelig å tjene samtidig, når Staten griper etter guddommelighet. Oppfatningen av autoritetsforholdet kommer da også klart til uttrykk i den irske grunnlovs § 1: «Det er Statens oppgave å tjene Den treenige Gud.....» Tydeligere kan det ikke sies.

Mens politikken spiller en overmektig rolle ellers i verden, påkaller den liten interesse i Irland. Den jevne mann føler seg hverken oppløftet eller smigret ved innbydelser til fine konferanser med verdslige makter. (Sannsynligvis heller ikke hans representanter.) Hans første tanke er: Hva koster dette? Han nærer ingen illusjoner om at store nasjoner innbyr de små til forhandlingsbordet for prinsippets eller deres blå øynes skyld. Oppfatningen av Irlands politiske stilling hos den jevne mann er preget av hans grunnfestede overbevisning om at Kirken er Kristi syn-

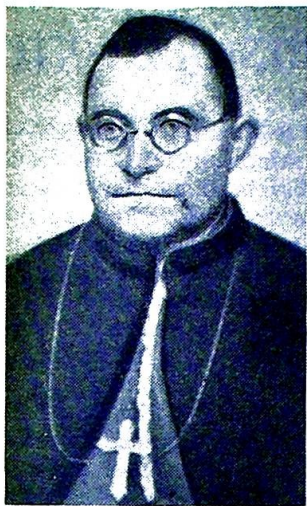
lige legeme: like forpliktende, alt overskyggende, levende — som det man i sin tid korsfestet. De nasjoner som fremfor andre står høyt i anseelse hos irlenderen er derfor helt naturlig Spania og Portugal. For også der har Kristus makt over sinnene, også der anerkjennes Kirken som alle borgeres mor. Nesten ved siden av disse to land kommer Italia og Frankrike.

Også hverdagen i Irland er preget av forholdet til Treenigheten, alle tings Opphav. Sent en kveld sto jeg utenfor forstadens kirke og så ungdom som kom fra kino og dans. De lo og flirtet som ungdom gjør på vei hjem fra dans og kino klokken 12 om natten. Men like før de nådde kirkeporten med Korset med hammeren, isopstilken, svampen, spydet og tangen — ble de stille. De betraktet korset en kort stund, gjorde korsets tegn. Så tok munterheten til igjen. (Hvor dyp må ikke en slik ungdoms lykkefølelse være!)

Denne overensstemmelse mellom tro og liv fører så visst ikke til en dyster livsfornektelse; irlenderne fryder seg sunt og sterkt ved livet. De setter noe inn på å følge budene, men gjør seg ikke til av dyp-sindige problemer. Derved spares de for villfarelser og megen Weltschmerz. De som føler trang til det, kan selvsagt leke seg med tilværelsens gåter. Men de får ikke stort følge. Skulle leken komme til å ta kelegge hensikten med livet, finnes der alltid en vis pater som fører den villfarne tilbake til den sti der han atter kan klare seg. Dette er Kirkens posisjon i den jevne manns daglige liv. Men Kirken finnes så visst ikke til bare for den jevne mann, den er like meget til for å oppdra og lede de heldigere stillede deler av befolkningen. En av de siste dager jeg var der borte, fikk jeg anledning til å besøke jesuittenes hovedkvarter. Milltown Park ser mest ut som et gammelt slott. Det ligger omgitt av gamle trær og vakre gressplener. Det bega seg at det nettopp var en fredag jeg besøkte Milltown Park siste gang. Utenfor sto biler tett i tett. Jeg spurte den pater jeg hadde kontakt med, om det var noen særlig anledning. «Nei,» svarte han stillferdig, «det er fredag. De besøkende er Dailens (Stortingets) og Regjeringsmedlemmer som er kommet til retretten her.» «Retretten.....?» «Ja. De er kommet for fastende å høre foredrag om bl. a. formålet med livet, synden, Kristi etterfølgelse.»?..... (I land der formålet med livet blir uklarere for hvert år, der syndsbegrepet er utryddet, og det å følge Kristus nærmest betraktes som galmannsverk, vil jo dette fortone seg som noe merkelig og «livsfjernt». Men i et land hvor dette blir betraktet som så virksomme realiteter at nasjonens ledende menn samles for under veiledning å gjennomleve på nytt Kristi frelsesgjerning, må man ha lov til å tro at styret blir preget av den.)

At det fantes — ikke bare en slik institusjon — men også en slik mottagelighet for verdier hinsides penger, makt, innflytelse i vår konkurranseredne, ubarmhjertige og materialistiske tid, tok det noen tid for meg å fatte. Besøket i Milltown Park har da også i min erindring preget reisen med sitt billede.

Dublin har to universiteter, et katolsk og et protestantisk. Det katolske er besøkt av studenter fra alle verdens kanter. Her risikerer ingen å bli sjikanert på grunn av hudfarge eller tro. Alt som kan gjøres for studentene blir gjort. Studieomkost-

Monsignore A. Deutsch
i Trondheim fraträtt
som Apostolisk Prefekt

ningene er meget rimelige. Irlenderne selv er uhyre omsorgsfulle, gjestfrie og taktfulle.

Dagliglivets økonomi i Fristaten synes å være preget av den samme livsnærhet som politikken. Skattene begynner først ved en inntekt på 4000 kroner og er selv for de største inntekters vedkommende preget av forestillingen om at Staten er til for individet og ikke omvendt. Tjener man en million kroner, får man beholde godt og vel 700 000. Til gjengjeld ser man ingen eventyrlige eksperimenter for skatteytneres penger. Embetsstanden er fåtallig, høyt kvalifisert, godt betalt og har i praksis en nesten suveren myndighet. Erfaringene fra Fristaten Eire lar en trekke den konklusjon at mengden av embetsmenn og offentlige funksjonærer er en større fare for eksistensen hos alle alle ikke-funksjonærer, enn utvidet myndighet hos et fåtall.

Denne alminnelige og livsnære forsiktighet fører til en kulturell og økonomisk stabilitet som sjelden finnes der Staten griper etter noe mer enn å overvåke samfunnsutviklingen. Ervervslivet i Eire er utvilsomt noe mindre utviklet enn det kunne ha vært; men det henger sammen med landets ulykkelige historie. Den materielle tradisjon andre land betrakter som en selvfølgelighet, er irlenderne i ferd med å legge grunnstenen til. De gjør det bevisst og planmessig. De tar seg tid, ønsker ikke å foregripe noe, Det private initiativ blir oppmuntret på alle måter, men mot spekulativ utbytning har irlenderne lover som bygger på erfaring og som er tilsvarende tette.

Klimatisk ligger den sydlige delen av Irland på samme isotherm som Rivieraen. Landet har herlige golfbaner, og det finnes mange av dem. I 1952 da man rundt Oslofjorden hadde 15 kuldegrader, blomstret kirsebærtrærne i Dublin . . .

Man fornemmer i Irland en ro som ingensteds ellers i vår forrykte verdensdel, det måtte da være i Spania eller Portugal. Landets taushet i den internasjonale konsert synes hos stadig fler å vekke mer oppmerksomhet enn andre nasjoners flittige påkallelser. Den som vekker menneskenes lengsel, får ofte en tilsvarende innflytelse.

En beretning om Irland må nødvendigvis bli en beretning om Moderkirkens innflytelse på et edelt menneskemateriale. Man opplever et folk som vel er fåtallig, men preget av storhetens kjennetegn: bredde — verdighet — uavhengighet. *Peregrinus.*

Den 20. februar brakte Adresseavisen i Trondheim bildet av prefekten for Mellom-Norge med underskriften «Prefekt Deutsch forlot Trondheim i går», og meddelte at han på grunn av sykdom var trådt tilbake fra sin stilling som apostolisk prefekt.

For dem som kjente til den hardnakkede sykdom prefekt Deutsch lider av og som særlig i den senere tid hadde hindret ham i å vareta sitt høye embetes krevende plikter på en effektiv måte, kom offentliggjørelsen av hans fratreden neppe som en overraskelse, heller som en naturlig og forståelig selvfølgelighet. Han gjorde som hans fornuft og samvittighet tilrådet ham. Vi respekterer det.

Den fhv. prefekt forlot Trondheim torsdag kveld den 19. februar for inntil videre å vikariere for soknepresten i Kristiansund, etter i all stillhet å ha tatt avskjed med menighet og venner i den by han i 22 år har viet sine krefter og evner. Født i 1896 og prestevigslet i 1924 kom han i 1931 til det nyopprettede kirkedistrikt Mellom-Norge. Han virket hele tiden i Trondheim, først som rektor ved St. Elisabeth hospital og fra 1935 av som sokneprest ved St. Olavs kirke. Da så prefekt Witte døde plutselig i april 1945, utnevnte den Hellige Stol ved dekret av 14. desember samme år pater A. Deutsch til hans etterfølger.

Både som sokneprest og senere som overhyrde viste pater Deutsch ved flere anledninger at hans hjerte slo varmt for den hjord som var betrodd ham, spesielt i okkupasjonens vanskelige år. Mange i og utenfor Trondheims menighet vil med taknemlighet minnes hans gode sinnelag og alle hans anstrengelser for å hjelpe i denne nødens tid. En særlig modig innsats utførte han for å hjelpe alle de katolske fangene som var i byen og utenfor byen, han var sjelesørger også for dem. Dette og hans uklanderlige holdning som norsk statsborger i det hele tatt i de kritiske årene, gjorde hans navn kjent og aktet vidt omkring og førte til at han etter frigjøringen sammen med overhyrden for Nord-Norge hadde foretrede for Kongen.

Prefekt Deutsch tiltrådte sin høye stilling i en særlig vanskelig tid, åndelig og materielt sett. Stasjonene Molde og Kristiansund lå i grus og ventet på nye gudshus og presteboliger. Hele situasjonen krevde en mann med en skjelden stor optimisme. Prefekt Deutsch var det, men hans legemskrefter strakk dessverre ikke til.

Når prefekt Deutsch nå har lagt ned overhyrde-embetets tunge byrde, takker vi ham hjertelig for alt han i disse årene har gitt oss av sine sjelelige og legemlige krefter og ønsker ham alt god for fremtiden. Gud gjengjelde ham alt og signe hans vei!

S. Hünen.

Trondheim Apostoliske Prefektur ledes inntil videre av proprefekt pater Hünen. Det meddeles imidlertid fra Trondheim at Rom allerede har utnevnt monsignore Deutsch's etterfølger, men at den offisielle utnevnelse ennå ikke er innløpet. Vi er derfor av formelle grunner blitt anmodet om fremdeles å reservere presentasjonen av den nye overhyrde.

er som alle vet, blitt organisert og har kommet godt i gang gjennom Hovedkomitéen for Katolsk Flyktningearbeid og tilsluttede lokal-komitéer i menighetene.

Det arbeides for at flest mulige flyktninger skal få besøk av katolsk prest, for utsendelse av kirkelig materiale, særlig bøker på flyktningenes egne språk, for personlig kontakt mellom flyktningene og norske katolikker, for religionsundervisning for flyktningebarn og — ungdom, osv.

Hver måned sender Hovedkomitéen ut et «brev» til alle katolske flyktninger en har kjennskap til.

Som en vil se av en annonse i dette nummer, har Hovedkomitéen nå lansert en ny idé, «Adopsjon» av flyktninger.

I denne forbindelse har vi spurt formannen, Odd B a r r a, hvordan dette tiltaket er tenkt satt i verk.

Han svarer: De fleste vil huske oppropet i «St. Olav» i høst i forbindelse med dannelsen av vår komité. Det ble henstilt til norske katolikker å gå aktivt inn for å hjelpe flyktninger her i landet, Vi har sett gode resultater av dette opprop, og viljen til å hjelpe er gledelig stor.

«Adopsjons»-planen går ut på å muliggjøre en mere direkte forbindelse mellom flyktningene og oss norske, få en personlig kontakt, et levende moment inn i hjelpen, som vanskelig kan oppnås i kontakten mellom den enkelte flyktning og en organisasjon.

Det lever her i landet atskillige flyktningefamilier og enkeltpersoner som er dårlig stillet, både med hensyn til katolsk kontakt og materielle forhold.

På den annen side finnes det mange norske som vil hjelpe, men vansken er bare at en ikke vet om hverandre. Vår organisasjon får imidlertid nå etter hvert bedre kjennskap til flyktningene, og har allerede kontakt med en rekke flyktninger utover hele landet som trenger hjelp. Vi kan således nå skaffe adressene, og kan prøve å finne den best mulige tilpasning i hvert enkelt tilfelle.

Hva hjelpen angår, så kan den ta mange former. Jeg skal nevne noen: Skaffe flyktningene opplysninger om norske forhold, hefter, tidsskrifter, bøker, undervisningsmaterieell de gjerne vil ha. Der mulighetene til stede hjelpe med losji i forbindelse med kirke- eller bybesøk, hjelpe med f. eks. brukte klær, sko, en hilsen til fødselsdagen, kanskje også med arbeidsformidling hvis det er ønsket.

Bare det å ha en fast norsk og også katolsk forbindelse som en kan brevveksle med, vil bety uhyre meget for flyktningene. I denne forbindelse vil jeg gjerne ha sagt at språkvanskene ikke må skremme noen fra å oppta en slik «adopsjon». De fleste forstår norsk, og for øvrig kan vi hjelpe med oversettelser.

Hensikten er i første rekke at vedkommende norske katolikk eller katolske familie skal ha en særlig oppmerksomhet rettet mot en flyktning eller en flyktningefamilie. Så vil oppmerksomheten gi seg utslag etter behov og muligheter.

«St. Olav» vil gi Hovedkomitéen honnør for idéen, og vil gjerne understreke at her har vi alle en utmerket anledning til å vise nestekjærlighet i praksis.

Vi er selv skånet for flyktningens triste skjebne, la oss derfor vise vår takknemlighet ved å hjelpe dem som er rammet!

Erkebisperstolens opprettelse i

800-års jubileet blir feiret i Trondheim i dagene 25.—27. juli i år. I den anledning henviser vi til Hs. Høyærv. biskopens hyrdebrev (St. Olav 19. febr. d. å.), der verdien av dette historiske minne fremheves og legfolket oppfordres til i størst mulig utstrekning å ta del i jubileet.

Av programmet, satt opp av de tre Overhyrder og gitt de tre St. Olavs-forbund til utførelse, nevner vi:

Lørdag 25. juli kl. 20: Mottagelse av Hs. Eminense kardinal Bernhard Griffin, erkebiskop av Westminster, foran St. Olavs kirke, Trh.

Søndag 26. juli kl. 10.30 går en prosesjon fra St. Olavs kirke til Norges Tekniske Høgskole, hvor pontifikalmessen ved kardinal Griffin holdes i friluft. (Etter messen anledning til besøk i Domkirken.) Kl. 18 er det festmøte i aulaen i N.T.H.: dominikanerpater Finn D. Thorn vil tale om jubiléets betydning for Norge.

Mandag 27. juli kl. 7 morgen reiser deltagerne til Stiklestad, hvor pontifikalmesse holdes kl. 10, og en historisk orientering ved St. Olavs-støtten kl. 13. Jubiléet avsluttes med pontifikalandakt i St. Olavs kirke kl. 18.

Det er allerede nå på det rene at den geistlige oppslutning om jubiléet blir stor. Ekstra gledelig er det at erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin, samt Nordens katolske overhyrder deltar.

Vi oppfordrer derfor *alle trosfeller* til å planlegge sommerferien med henblikk på jubiléet. Det må bli en manifestasjon av den tro som den gang og i dag er den samme!

ST. OLAVS FORBUND

*

Det meddeles herved at Metro Trafikk A/S etter anmodning fra St. Olavs forbund er blitt overdratt arrangementet av reisen til Trondheim fra Oslo, og retur, i forbindelse med kirkejubileet i Trondheim i juli i år.

M. h. t. innkvarteringen Trondheim meddeler Arbeidsutvalget for Kirkejubileet at det i alt er sikret overnattingsmuligheter for ca. 160 deltagere, herav 50 plasser på Bispehaugen skole, basert på ungdom. De resterende sengeplasser er reservert på hoteller, studenthjem etc. og prisen pr. overnatting pr. person varierer fra ca. kr.

Litteraturanmeldelser

ved Helge Røstad

TO UTMERKEDE BØKER AV GRAHAM GREENE

Norstedts Förlag står for utgivelsen av den svenske Albatross-serien, som — etter mønster av den engelske — inneholder bøker fra litteraturens forskjellige områder, «biografier, såvel som romaner, detektivromaner, reiseskildringer etc.». I denne serien er Graham Greene representert med tre bøker, «Makten och Härligheten», «Brighton Rock» og «Ögonvittnet». Den første av disse bøkene er forlenget oversatt til norsk, men ennå har vi dessverre ikke fått noen norske oversettelse av de to sitnevnte bøker.

Graham Greene's produksjon faller som kjent i to kategorier, betydelige romaner og lettere underholdningshistorier, de såkalte «entertainments». Det er dog ikke uvanlig at Greene også i sine «entertainments» reiser alvorlige problemer. — «Brighton Rock» ble lenge ansett som en underholdningsroman av mer grovkornet format, med en blodig og voldsom handling. Bokens første linje

Vidaros og jubileumsfeiringen

6.— til ca. kr. 12.—. Dersom deltagerantallet skulle overskride ca. 160, kan privat innkvartering sikkert ordnes.

Metro akter å sette opp 2 reisemuligheter, den ene med jernbane og den annen med buss.

Jernbanereisen blir satt opp med avgang fra Oslo den 25. juli om aftenen med ankomst til Trondheim den følgende dag om morgenen, og avreise fra Trondheim den 27. juli om aftenen med ankomst til Oslo den 28. om morgenen. Denne reise er satt opp men henblikk på de deltagere som vil være til stede i Trondheim, men gjennomføre reisen på kortest mulig tid. Et begrenset antall soveplasser kan påregnes, og en finner det rimelig at disse i første rekke tildeles eldre deltagere. Det er tatt opp forhandling med Norges Statsbaner, Hovedstyret, angående muligheten for å sette til en, eventuelt flere sett sovevogner. Nærmere meddelelse herom vil bli gitt så snart noe endelig foreligger.

Det er innsendt ansøknin g om gruppemoderasjon til NSB, og en går ut fra at sådan vil bli gitt. I så fall vil prisen for reisen Oslo—Trondheim—Oslo, 3. kl. uten sovevogn bli ca. 90 kroner. Tillegg for sovevogn er kr. 12.— en vei.

Bussreisen vil bli gjennomført med avreise fra Oslo den 25. juli om morgenen med ankomst til Trondheim samme aften. Hjemreise fra Trondheim den 28. juli om morgenen, ankomst til Oslo samme dags aften. Reisen krever for bussturens vedkommende 4 reisedager inklusiv opphold i Trondheim.

Bussturen vil komme på ca. 80 kroner pr. person, alt avhenger av deltagerantallet. Det vil bli benyttet spesialbyggede turbusser med høyryggede stoler.

Inntegningsfristen er fastsatt til den 10. mai d. å., men en vil være takknemlig for inntegninger s n a r e s t m u l i g slik at de fornødne disposisjoner med hensyn til bussmateriell, reservesjon av soveplasser etc. kan bli gjort i god tid.

Alle forespørsl er angående reise, innkvartering etc. blir da å rette til Metro Trafikkselskap, Karl Johansgt. 31 (inn g. Arbeidergt.).

anslår en usedvanlig, besettende tone: «Innan Hale hade varit tre timmar i Brighton förstod han att de tänkte mörda honom.» Gjennom hele boken holdes leseren fangen, han blir trukket med i en spennende historie om en gangsterliga, som ledes av en ung gutt, Pinkie. Denne er uten skrupler, han planlegger og er med på drapet av Hale. Politiet får ikke oppklart dette mord. Men to kvinner finner at det er noe mistenkelig ved Hales død, og Pinkie aner at disse to kan få politiet til å granske saken nærmere. Han beslutter seg til å gifte seg med den ene av dem, den pur-unge Rose. Et ekteskap med henne vil gjøre det umulig for påtalemyndigheten å føre henne som vitne mot ham. Pinkie og Rose er egentlig for unge til å gifte seg. Pinkie ordner imidlertid med falske attester, og de inngår ekteskap for den borgerlige vigselmann. Men ekteskapet redder ikke Pinkie fra alle vanskeligheter. Den andre kvinnen, Ida, er på spor etter ham. I skildringen av denne «forfølgelsen» finner vi katolikken Greene. Han stiller forfølgeren og den forfulgte opp mot hverandre. De tilhører to helt forskjellige plan. Ida er den verdslig-korrekte, full av selvtilfredshet og egen-rettferdighet, et menneske uten kjærlighet. «Hon brinner inte

Hon skulle inte kunne brinna om hon försökte.» Pinkie er et ondt menneske, som med vitende og vilje gjør det onde. Han er frafallen katolikk, som med åpne øyne har valgt dødssynden. Det ene ondet trekker ubønnhørlig andre med seg, når en som Pinkie, helt har gitt etter for det onde. «Och han var fylld av dyster glädje och stolthet. Nu betraktade han sig själv som en fullvuxen man, för vars skuld änglarna grät.» — Ida taler om rett og urett. Disse ord er uten innhold for Pinkie og Rose, som også er katolikk. «De smakade alltför tamt, hon var van vid stärkare kryddor — gott och ont.» — Dette aspekt sammen med betoningen av sakramentenes virkelighet («hon förstod också at denne eftermiddag ingenting alls betydde, at det inte hade varit någon vigsel») gjør «Brighton Rock» til en betydelig k a t o l s k r o m a n. Også i denne roman gjør Greene seg til talsmann for den ekte kristne grunntanke, at selv den største synder i dødsøyeblikket kan finne sin Gud. «Mellom hestens buk og veiens kant han noe søkte og noe fant.» — Det bør vel nevnes at Pinkie forsøkte å få Rose til å begå selvmord, at han ville brennemerke en kamerat med vitriol, at han selv får det i ansiktet og hylende av smerte kaster seg ut fra en skrent og dør. Rose velger livet, skrifter sine synder og forsoner seg med sin Gud. Bokens sluttavsnitt, hvor presten i skriftestolen trøster og formaner henne, hører til det ypperste Greene har skapt.

«Ögonvitnet» er den svenske titelen på Greenes eneste novellesamling, «Nineteen Stories». Bak denne titelen skjuler det seg 18 noveller og ett romantukast, som samlingen for øvrig begynner med og har hentet sitt navn fra. Det var dette romanutkast som lå til grunn for den kjente filmen «Tapte illusjoner». Greene's noveller er blitt til i løpet av et langt tidsrom, de er derfor nokså forskjellige både i innhold og form. Felles for dem alle er den indre og ytre spenning, og de treffende bilder som Greene gir av menneskene og deres handlingssituasjoner. I novellene, hvis handling utspilles i England, Mexico, eller Vest-Afrika, møter vi mennesker som føler seg fanget av ytre makter, mennesker som gjør det «onde som de ikke vil gjøre». Men vi møter også rene mennesker representert ved uforglemmelige barneskikkelser. Gripende er historien om det mørkredde barnet, som med gru ser frem til det øyeblikk da selskapet skal leke «gjemmelek i mørket». Broren, Peter, forstår redselen hos ham, og har et brennende ønske om å hjelpe ham. Og så er det han som blir årsak til brorens død.

Både «Brighton Rock» og «Ögonvitnet» viser hvilken stor forfatter Graham Greene er, og begge bøker åpner nye sider ved hans forfatterskap.

KRISTENDOMMEN OG MENNESKET

Lektor i dansk ved Oslo Universitet, mag. art. Erling Nielsen, er redaktør for en bokserie som fortjener stor oppmerksomhet. Bokserien «Mennesket i Tiden» vil ta stilling til nye strømninger i vitenskap, kunst og religion. Med denne serien, som kommer ut på Hans Reitzels Forlag (København), skal det reises debatt omkring sentrale kulturproblemer.

Seriens 2. bind heter «Kristendommen og Mennesket» og inneholder diskusjonsinnlegg fra en ateist, en protestant og en katolikk. Redaktør Peter Rohde slår som ateist opp 21 teser på såvel den katolske som den protestantiske kirkes dør. Hen peker her på den stilling kristendommen inntar i dag og mener å påvise at den har utspilt sin rolle. Han tar så spørsmålet om kristendommens

syn på vitenskap og drøfter det han kaller den protestantiske og katolske krise. — Professor Regin Prenter svarer på vegne av protestantene, og pastor Ib Andersen står for det katolske svaret. Han understreker at det bilde ateisten hadde tegnet av kristendommen, var så for enkelt og ensidig at det rettst måtte betegnes som en karrikatur. Pastor Andersen gjør rede for sitt syn på kristendommen i historien og kristendommens stilling i dag. Han tar deretter opp til grundig drøftelse spørsmålet om et motsetningsforhold mellom tro og viten, sett i lys av katolsk tenkning. Han understreker sluttelig Kirkens frelsesbudskap. — Bokens «annen runde» er «polemik og erklæring» fra ateisten, og i «finalen» spiller professor Prenter og pastor Andersen ut sine siste trumfkort.

«Kristendommen og Mennesket» reiser mange betydningsfulle spørsmål. Bokens diskusjonsform tvinger en til å tenke og ta standpunkt til de brennende spørsmål om mennesket, menneskerettigheter og til spørsmålet om kristendommens stilling og oppgave i vår tid.

TRO OG VITEN

Albert Hartmann, S. J.: «*Bindung und Freiheit des katholischen Denkens*». (245 s.) Verlag Josef Knecht.

Med rundskrivet «*Humani generis*» tok Kirken stilling til brennende problemer i den moderne vitenskap. Som de øvrige rundskriv har også «*Humani generis*» en spesiell og noe tung form, som for en stor del er begrunnet i rundskrivens særegne karakter. Denne omstendighet gjør det vanskelig å lese dem. En må studere dem, og titt og ofte trenger en veiledning ved dette studiet. Professorene ved det kjente tyske jesuittkollegiet St. Georgen har gått sammen om å gi en veiledning til studiet av «*Humani generis*».

Pater Hartmann gir en grundig utredning av spørsmålet om filosofiens stilling til kristendommen. Han gjør nøye rede for filosofiens vesen, videre for hvordan troen setter et grenseskjell og hvordan troen på den annen side kan gi den søkende tenker klarhet. I sluttavsnittene drøfter han «*philosophia perennis*».

Hva eksistensialisme er og hva den har å gi den moderne verden gjør pater Lootz greitt og klart rede for. Pater Vries behandler spørsmålet om gudserkjennelse og gudsbevis, mens pater Wennemer gir en overmåte inter-essant og klar fremstilling av problemene «*katolsk skrift-tolkning*» og «*særegenheter ved den bibelske historie-skrivning*». — Evolusjonslæren blir tatt opp til kritisk vurdering, såvel i det naturvitenskapelige som i det teologiske plan. Det har lyktes forfatterne av disse avhandlinger, pater Overhage og pater Loosen, å gjøre spørsmålene og tvistespørsmålene såvidt klare og oversiktlige at selv en legmann godt kan følge med. I bokens slutt-kapitel viser pater Semmelroth hva dogmet er og hva det ikke er, og hvordan et dogme blir til.

Alle disse spørsmål blir klargjort ut fra vitenskapens nyeste resultater og i lys av Kirkens lære, som den er fortolket i «*Humani generis*».

Det har vært forfatterens ønske at de med denne bok kunne vise at den katolske tenkning i seg kombinerer en binding til læreembetet og en sann og ekte forskningsfrihet. Et studium av denne bok turde vise at forfatterne har nådd sitt mål, og at de også har gitt katolske studen-ter og forskere en utmerket håndbok.

7 kikkerten.

IMITATIO CHRISTI

Som kjent kom Thomas a Kempis «*Kristi Etterføl-gelse*» ut i to nye norske oversettelser i høst, den ene ved lektor Trygve Tranås, den annen ved sokneprest Ivar Welle. Pastor L. P. Messel har tidligere omtalt dem i St. Olav. I siste nr. av Luthersk Kirketidende har sokne-prest Herman Laading tatt begge utgavene for seg og sier bl. a. i sin anmeldelse:

Men kjære Welle, hvorfor fikk vi ikke den fjerde bok med? «Det står i fortalen at 4. bok om alterens sakramente, inneholder meget som bare passer for den ka-tolske messe, den er utelatt her.» Om de 3 første bøkene står det at forstandige evangeliske kristne vil se hvor meget som i første linje passer for en ordensbror og opp-ta ordene på den rette måten. Kunne ikke evangeliske kristne betros å lese fjerde bok på samme måte? Sant å si tror jeg det trenges en vel så stor klype evangelisk salt til lesningen av de tre første bøkene, som til den siste . . . Thomas hevder læren om messeofferet, men minner i dette mer om enkelte anglikanere enn om den romerske i mer hardhendt tilrettelegging. Det sakri-fisielle består for Thomas også i det at vi ofrer oss med alt vårt på Kristi alter, også vår kulde, vår fattigdom, vår adspretthet, vårt sønderbrutte og sønderknuste hjerte. Hovedsaken for Thomas må vi da si er Kristi virkelige nærvær i sakramentet, og her er vi med som lutherske kristne. For våre lutherske fedre var tanken på Kristi legems og blods reale presens i nattverden så umistelig og alvorlig at det kunne sies: Heller katolsk enn reformert!! — —

Lektor Tranås har også gitt oss en fin og god over-settelse av Thomas a Kempis. Hans oversettelse av la-tinen er som man kan vente av en dyktig og varm-hjertet filolog. Hans ordvalg er mer tradisjonspreget og gammeldags enn Welles, men prester vil likevel være ham meget takknemlig for det preg av stille ærbødig andakt som hviler over det hele, og så vil mange være glade for den fjerde bok. Derfor bør Tranås' utgave finnes i hvert prestebibliotek og finne sin anvendelse i prestens forberedelse til den hellige tjeneste.

Katolske kringkastingsendinger

<i>Engelske sendinger:</i>			
Daglig kl. 16.00 på kortbølgene	31.10 m,	25.55 m og	19.84 m.
— » 19.15 »	—	50.27 m,	31.10 m og 25.55 m.
<i>Tyske sendinger:</i>			
Daglig kl. 13.45 på kortbølgene	31.10 m og	25.55 m.	
— » 15.45 »	—	31.10 m,	25.55 m og 19.84 m.
— » 20.45 »	—	50.27 m,	41.21 m og 31.10 m.
<i>Franske sendinger:</i>			
Daglig kl. 12.15 på kortbølgene	31.10 m og	25.55 m.	
— » 15.30 »	—	31.10 m,	25.55 m og 19.84 m.
— » 19.45 »	—	50.27 m,	41.21 m og 31.10 m.

Hundretusener barn i Tysklands flyktningeleirer! Kan De hjelpe ett av dem?

Norges Røde Kors Barnehjelp ber også katolske hjem om hjelp til 3 mndr. som mer opp-hold for flyktningebarn.

Alle opplysninger ved henvendelse til Bankpl. 1, Oslo, tlf. 42 69 70. (Husk å oppgi at De vil ha et katolsk barn.)

UTLANDET:

VATIKANET

Paven viser seg igjen for pilegrimer.

I første uke av mars viste Den hellige far seg for første gang etter sin sykdom for en gruppe pilegrimer. Pilegrimene hadde fylt Petersplassen og brakte derfra Paven sin hyldest. Da Hans Hellighet merket dette, gikk han fram til vinduet i sitt arbeidsværelse og meddelte mengden derfra den apostoliske velsignelsen.

Forandringer i Den romerske kurie.

Det ventes en rekke ny-utnevnelser til ledende stillinger i Den romerske kurie samt innenfor det pavelige diplomati. Det vises til at ikke mindre enn fem nuntiaturer for tiden er uten sjefer, nemlig nuntiatuvene i Paris, Madrid, Lisboa, Buenos Aires og Beirut og videre ledende poster i forskjellige romerske kongregasjoner.

Kardinal Ottaviani medlem av Konsistorialkongregasjonen.

Prosekretæren for Det hellige offisium, kardinal *Alfredo Ottaviani*, er av Paven utnevnt til medlem av Konsistorialkongregasjonen. Paven selv er prefekt for denne kongregasjon som bl. a. har til oppgave å utpeke og utnevnte biskoper og å opprette og ha tilsyn med bispedømmer.

Viktige endringer i statssekretariatet.

Som følge av utnevnelsen av mgr. *Tardini* og mgr. *Montini*

Valg til foreninger i St. Olavs menighet

*Mariakongregasjonen**).

Prefekt: fru Alice Holm-Hansen. *Viseprefekt*: frk. Ingrid Suleng. *Kasserer*: fru Regina Olafsen. *Styremedlemmer*: fru Ruth Lauvstad og fru Borghild Becsan.

*St. Olavs-laget**).

Formann: Dag Jensen. *Viseformann*: frk. Randi Straith. *Kasserer*: Isidor Bruce. *Styremedlemmer*: frk. Solveig Siggerud og Leiv Aasland.

*Vikariatets komité for «Persbråten»**).

Formann: fru Agge Bruce. *Andre medlemmer*: fru Alice Holm-Hansen, Sr. Anne-Marie, fru Ingrid Arnesen.

*) *Geistlig rådgiver*: Sokneprest F. J. Fishedick.

Lourdes-reise i august

Vi kan meddele at Metro Trafikk A/S akter å sette opp en reise til Lourdes i tidsrommet 15.—30. august. Reisen tilbakelegges pr. tog fra Oslo, over København, 2 dagers opphold i Paris, ca. 5 dagers opphold i Lourdes med halv- og heldagsutflukter til kjente turiststeder, bl. a. er der innlagt heldagsutflukt til Spania. Hjemreisen går over Paris—København med ankomst til Oslo søndag 30. aug. kl. 9.20 morgen.

Nærmere program senere.

FASTEPREKENER I ST. OLAVS KIRKE, OSLO

Hver søndag i fasten kl. 19 ved pastor E. Laudy

Søndag 22/3: Svøpen og tornen.

» 29/3: Korsveien.

til pro-sekretærer, har Paven forordnet følgende endringer ved statssekretariatet:

Nuntius i Kolumbia, mgr. *Antonio Samoré*, blir sekretær for ekstraordinære anliggender og følger etter mgr. *Tardini*. Protokollsjefer, mgr. *Carlo Grano*, og undersekretæren for ekstraordinære anliggender, mgr. *Angelo Dell'Acqua*, utnevnes til substitutter i statssekretariatets avdeling for ordinære anliggender som etterfølgere for mgr. *Montini*.

Særlig delegasjon til kroningshøytidelighetene.

Den hellige stol sender en særlig delegasjon til kroningshøytidelighetene i London. Som under kroningen av Edward VII, Georg V og Georg VI vil delegasjonen bare ta del i de sivile, ikke i de kirkelige seremonier.

AUSTRALIA

Tallet på katolikker steget til 1 750 000.

I den nye, kirkelige årbok for Australia heter det at av verdensdelens befolkning på om lag 9 millioner er 1 750 000 katolikker. I 1952 steg tallet på prester fra 2 440 til 2 727. 261 387 barn eller 11 629 flere enn året forut besøker katolske skoler.

Det finnes i Australia 7 erkebispedømmer og 18 bispedømmer foruten et Benediktinerabbedi i New Norcia i Vest-Australia. Kardinal *Norman Gilroy* er den femte erkebiskop av Sidney og den første australier i Det hellige kollegium.

Den australske eukaristiske kongress vil finne sted i Sidney i april. Den vil samtidig feires til minne om at det er 150 år siden den første hellige messe ble lest i Australia.

I årboken oppgis tallet på kirkesokn til 993, hvilket er en økning på 12 i løpet av 1952.

Permanent katolsk teater åpnes.

I anledning den eukaristiske kongress kommer et permanent katolsk teater å bli åpnet i Sidney i april. Ledelsen er lagt i *Genesius-selskapets* hender. Selskapet har allerede skaffet bygning for dette nye teater.

BELGIA

Kirkens største oppgave i vår tid.

Den største oppgave Kirken er stillet overfor i vår tid er utdannelsen av flere hundre tusen kristne arbeiderførere hvert år, uttalte nylig grunnleggeren av den kristne arbeiderungsbevegelse, mgr. *Joseph Cardijn*.

BURMA

Misjonspater drept.

Pater *Alfredo Cremonese* som i lang tid har vært «Fides» faste korrespondent i Burma, er ifølge meldinger som er nådd Europa, blitt drept under en kamphandling som fant sted i nærheten av hans misjonsstasjon. Pater Cremonese ble 52 år gammel og hadde virket på misjonsmarken siden 1927. I sine beretninger nevnte han ofte at han befant seg i stadig livsfare, men at han i tillit til Gud ville fortsette sitt apostolat i kjærlighetens og fredens tjeneste.

CANADA

Indianerne slutter seg til Kirken.

Ifølge oppgaver som er offentliggjort av Departementet for indianske anliggender, er Canadas indianere i den utstrekning de har akseptert kristen tro, katolske. Det finnes i alt 136 407 indianere i Canada. Av disse er 72 950 katolikker.

DE FORENTE STATER

Protester mot forfølgelsen av jødene bak jernteppet.

De to store katolske legorganisasjoner i De forente stater har sammen med en rekke kjente katolske personligheter forfattet en protestskrivelse mot jødeforfølgelsen bak jern-

teppet. Det heter bl. a. følgende i denne skrivelse: «Vi er vitner til forfølgelsen av katolikker bak jernteppet, og vi omfatter derfor jødene med særlig medfølelse på grunn av de lidelser denneølge av rasemord forårsaker i vår tid.

Hvilke religionssamfunn er representert i Eisenhowers regjering?

President Eisenhowers regjering representerer i religiøs henseende en rekke forskjellige religionssamfunn. Arbeidsministeren *Durkin* er katolikk. Han er sekretær i en metallurgisk fagforening og visepresident i den katolske forening for industrielle problemer.

Utenriksminister *John Foster Dulles* er et innflytelsesrikt medlem av presbyterianernes samfunn — hans sønn er jesuitt. Krigsminister *Wilson* og finansminister *Humphrey* tilhører den episkopale kirke. Landbruksminister *Benson* er mormoner, en av de «12 apostler» som leder dette samfunn. Finansministeren *Priest* er likeledes mormoner. Riksadvokat *Brownell* er metodist, postministeren presbyterianer mens handelsministeren er unitarier.

ENGLAND

Katolikkenes feiring av Elisabeth II's kroning.

Det engelske episkopat har bestemt at det kvelden før dronning Elisabeth II's kroning skal feires en høytidelig messe i alle katolske sogn i Storbritannia; messen skal leses for «en lykkelig regjeringstid for den unge dronning». Denne kveldsmesse danner avslutningen på det *triduum* som feires i samme anledning. Det er for øvrig første gang det engelske hierarki gjør bruk av det pavelige indult til å feire messen om kvelden.

HOLLAND

Katolske kvinner ber om bots- og bønnedag for de forfulgte.

Alle katolske kvinner i Holland har rettet en henstilling til Den katolske kvinnebevegelses ledelse med anmodning om at festen for Marias bebudelse den 25. mars må bli feiret som bots- og bønnedag for alle som lider forfølgelse for troens skyld i hele verden og for at sann fred må bli gitt verden.

Middagsmesse i Haag for overfylt kirke.

Under hele fastetiden blir det i regjeringsbyen Haag lest en messe hver dag kl. 1. Den er særlig tenkt for embetsmenn og funksjonærer i departementene, for kontorfolk og kjøpmenn. Disse får på denne måte anledning til å overvære den hellige messe i middagspausen. Takket være den nye apostoliske konstitusjon *Christus Dominus* kan de etter en lett frokost om morgenen også gå til den hellige kommunion. Den første messe for øvrig holdt på askeonsdag. Troende hadde fylt kirken til siste plass. Denne form for storbyapostolat skyldes initiativet som er utgått fra legfolk. Særlig hadde sjefredaktøren for Det katolske nyhetsbyrå i Nederland, *Kemna*, ivret for denne reform.

ITALIA

Niels Steensens kiste overføres fra krypten under San Lorenzo til selve kirken.

Det vil særlig interessere de norske deltagerne i pilegrimsferden *Anno santo 1950* å få vite at de jordiske rester til den danske katolske biskop *Niels Steensen*, hvis gravsted i krypten i San Lorenzo ble besøkt under oppholdet i Firenze og der den siste samlede gudstjeneste fant sted under pilegrimsferden, nå vil bli overført fra selve krypten til et verdig sted i selve kirken. En rekke utenlandske delegasjoner bl. a. fra Danmark, Tyskland, England og Frankrike vil overvære høytideligheten. På foranledning av den italienske undervisningsminister vil Niels Steensens jordiske rester bli bisatt i en sarkofag som for tiden oppbevares i Florentinersalen i Det etruskiske museum.

Som kjent har de danske katolikker tatt initiativet til beatifikasjonsprosess for Niels Steensen.

General Umberto Nobile tilbake til Kirken.

Den kjente general og Nordpol-flyver, *Umberto Nobile*, som sammen med Roald Amundsen gjennomførte den første flyvning over Nordpolen med luftskip, har erklært at han har meldt seg ut av det kommunistiske parti for igjen å finne veien tilbake til Kirken.

INDIA

Ambulerende bokhandel satt inn i virksomheten.

For også effektivt å kunne møte den kommunistiske propaganda har misjonærer i India anskaffet en bil som er ombygget til bokhandel og utrustet med høytaler og filmapparat. Denne ambulerende bokhandel skal spre katolsk litteratur og flyveskrifter i 12 bispedømmer i Syd-India.

JUGOSLAVIA

Kirke gjøres til filmatelier.

Kommunistene i Jugoslavia har nå beslaglagt jesuittenes kirke i Ljubliana og omdannet den til filmatelier. Patrene beskyldes for å ha samarbeidet med tyskerne under okkupasjonen og er forvist til et gammelt forfallent slott. Beskyldningen for samarbeide med okkupasjonsmakten er den vanlige løgn kommunistene griper til når fristelsen til nye overgrep og plyndringer tar overhånd. Den røvede kirke er den nyeste og vakreste i Ljubliana.

LITAUEN

Litauen appellerer til den frie verden.

Verdens oppmerksomhet ble i den første uke av mars rettet mot den harde skjebne som har rammet Litauen, ved det hyrdebrev som erkebiskopen av Kaunas, dr. *Joscf Skevirekas* rettet til alle litauere i landflyktighet på 35-års dagen for den litauiske stats opprettelse. Erkebiskopen som oppholder seg i Rom, dvelte særlig ved de lidelser det litauiske folk er utsatt for i dag. *Radio Vaticana* fremholder i en kommentar til dette hyrdebrev at «denne skrivelse har bud til katolikker over hele verden, fordi de som lemmer på den samme kirke føler og lider med Litauen og alle undertrykte nasjoner.» *Radio Vaticana* meddelte deretter at allerede de første år av besettelsen ble om lag 50 000 litauere deportert til Sovjet-Unionen og at samtlige biskoper og storparten av prestene har måttet forlate landet, fordi de ikke vil medvirke til opprettelsen av en «nasjonal» kirke.

Erkebiskopens brev i anledning Litauens nasjonaldag er et undertrykket og martret folks forpinte stemme, som har krav på å bli hørt og møtt med forståelse i hele den frie verden, sluttet *Radio Vaticana* sin utsendelse.

POLEN

Erkebiskopens residens gjenreist — og beslaglagt.

Under krigen ble residensen til erkebiskopen av Varsjava sterkt beskadiget. Skadene er nå utbedret på Statens bekostning. Da restaureringsarbeidene var tilendebrakt, ble bygningen imidlertid «beslaglagt» av Staten. De kommunistiske makthavere har overlatt bygningen til «Ministeriet for kultur og kunst».

SOVJETUNIONEN

Kirkefølgelsen sett i lys av Moskvas krigsplaner.

Fordi det meget omtalte jernteppe tross alt ikke er så tett som man kanskje i alminnelighet tror, er vi i stand til å bringe en del opplysninger som synes å gi en plausibel forklaring på den hysteriske spionasjefrykt makthaverne bak jerntepper er grepet av og den derav følgende forfølgelse, særlig av internasjonalt organiserte samfunn. Vi ser da i denne forbindelse bort fra den forfølgelse som skyldes direkte Kristus-hat og religionshat.

I slutten av mars i fjor var et stort antall av høyere russiske offiserer samlet i Moskva. De møttes ikke til en militærkonferanse, da jo diktatorer nærer en særlig frykt for sine marskalk; men de ble i tur og orden innkalt til *Stalin*. Hver av dem måtte svare på spørsmålet om de anså Russland sterkt nok til et angrep på *Vest-Europa*.

Stalins marskalk var enstemmig av den oppfatning at Russland *ennå ikke* er sterkt nok. Luftvåpnet, luftforsvaret og forbindelseslinjene utgjorde de svake punkter.

Etter dette besluttet Stalin å vente. I mellomtiden skulle Vesten svekkes ved hjelp av propaganda og ved forsøk på å skape splittelse. Særlig måtte forsøk gjøres på å få De forrente stater innviklet i krig med China, slik at Russland kunne få frie hender mot vest. Samtidig skulle de russiske luftstridskrefter styrkes, luftforsvaret utbygges og forbindelseslinjene sikres. For tiden er russerne feberaktig opp-tatt med å bygge jet-bombefly, da de mangler en strategisk luftflåte og langtrekkende bombefly.

På Det kommunistiske partis 19. kongress i oktober i fjor kunngjorde Stalin den nye strategi som skulle følges i ar-

beidet for å underminere og splitte den «kapitalistiske» verden.

I slutten av august 1952 ble det holdt en militærkonferanse i hovedkvarteret til den russiske marskalk *Koniev* i Praha. *Sovjet-Russlands krigsminister*, marskalk *Bulganin*, ledet forhandlingene, — om det som fant sted overhodet kan kalles forhandlinger. Til stede på konferansen var militære ledere fra lydstatene samt en kinesisk og en nord-koreansk militærmisjon. Marskalk *Bulganin* førte for det meste selv ordet. Han ga en fremstilling av den strategiske situasjon. Og ifølge denne er man på russisk side av den oppfatning at det vil være temmelig fort gjort å gjøre det av med NATO-stridskreftene i Vest-Europa, selv om det nok vil koste en del, iallfall så meget at kostbare uker ville gå tapt under forseringen av Pyrenéerne og erobringen av Spania. For, fremholdt marskalk *Bulganin*, slaget er ikke vunnet med erobringen av Vest-Europa. Afrikas erobring måtte også fullbyrdes. Først når Asia, Europa og Afrika var på Sovjets hender, kunne man tenke på en seierrik kamp mot den vestlige halvkule. Videre drøftet man de midler som måtte settes inn i den kalde krig. *Alt måtte gjøres for å bringe De for-cante stater i miskreditt i Vest-Europa.* (At dette arbeid ikke har vært forgjeves har man jo kunnet lese seg til bl. a. også i norsk presse.) Alt måtte også gjøres for å demoralisere forsvarsstyrkene i Vest-Europa, og da i særdeleshet den franske armé.

Men det var ikke bare strategiske spørsmål som ble drøftet. *Bulganin* påsto at engelsk er kommandospråk hos NATO's stridskrefter, og det stemmer. Av den grunn var tiden kommet til at *russisk* nå skulle gjøres til kommandospråk i lydstatenes arméer.

Ingen våget åpent å motsi *Bulganin*, men tsjekkerne, ungarene og albanerne viste seg mindre begeistret av frykt for at russisk som kommandospråk ville undergrave trossens moral. Rumenerne og bulgarerne derimot likefrem kysset den hånd som slo. Noen endelig avgjørelse ble imidlertid ikke truffet.

Bulgarerne fikk ros for sine militære forberedelser, og albanerne fikk et vennskapelig klapp på skulderen. Tsjekkerne og polakene derimot måtte ta imot en kraftig kritikk på grunn av dårlig moral blant troppene. Hvordan marskalk *Rokossovski* som i virkeligheten er Polens diktator i dag, tok dette, foreligger det intet om. Heller ikke ungarene slapp for kraftig kritikk, for ikke å snakke om rumenerne som det er åpenbart at russerne ikke våger å regne med.

Det ble også truffet viktige avgjørelser i Praha. Til august 1952 var marskalk *Koniev* sjef for alle Moskvas stridskrefter i Europa. I Praha ble det kunngjort at marskalk *Sjukov* har inntatt hans plass. Den europeiske front ble samtidig delt i to sektorer: en nordlig under ledelse av marskalk *Rokossovski*, og en sydlig under ledelse av marskalk *Koniev*.

Marskalk *Sjukovs* stjerne er åpenbart igjen steget. Han er utvilsomt *Sovjet-Russlands* dyktigste marskalk. Han reddet Moskva, vant slaget om Stalingrad, førte vinteroffensiven i 1945 og erobret Berlin. Men man fryktet for at han var

kommet under for sterk innflytelse av vestlige idéer. Dessuten var han svoger til general *Vlassov* som organiserte russiske styrker til kamp mot Stalin under krigen. Derfor ble han stillet i bero. Hans kjennskap til Vesten kan imidlertid nå komme til nytte. Marskalk *Sjukov* har da også opprettet et, særlig hovedkvarter for å føre den kalde krig. En konsentrasjon av kreftene har åpenbart vært påkrevet også i den krigsførselen.

Disse forhandlinger i Moskva og Praha viser tydelig hva kommunistenes s.k. «fredskongresser» skal dekke over: angrepsplanene mot Vest-Europa. Det er jo også ufattelig at så mange troskyldige mennesker ennå lar seg påvirke av Moskvas propaganda.

Og vi forstår jo også nå lettere forfølgelsen av Kirkens menn overalt bak jernteppet. De arresteres, tiltales og dømmes for spionasje. Når man omgås med krigs- og angrepsplaner og rustar alt man kan for en slik krig, sier det seg selv at personer som presumptivt har kontakter med den vestlige verden, må uskadeliggjøres. Der må sørges for at intet kommer ut om det som forberedes. Dette er vel også den egentlige grunn til at forfølgelsene mot jødene er satt inn.

Sovjetsonens kirkekontor gått i oppløsning av seg selv.

Det meldes at Kontoret for kirkelige saker i Sovjetsonen er gått i oppløsning av seg selv. Torsdag den 29. januar flyktet kontorets leder, *Bernhard*, og referenten for den evangeliske kirke, *Liebrecht*, til Vest-Berlin for å unngå arrestasjon. *Bernhard* hadde som katolikk å bearbeide særlig saker vedrørende Den katolske kirke og var direkte underordnet ministerpresident *Otto Nuschke*.

En uke tidligere var referenten for de jødiske samfunn og andre mindre sekter, *Hirsch*, flyktet til Vest-Berlin. I november i fjor ble referenten for den evangeliske kirke, *Grünbaum*, fjernet fra sitt embete uten at *Otto Nuschke* hadde en anelse om det. Det meldes også at sekretæren for kirkelige saker i kommunistpartiets sentralkomité, *Wolf*, er arrestert.

I kirkelige kretser i Berlin ser man i arrestasjonen av *Wolf* et bevis på at Kontoret for kirkelige spørsmål skal besettes med partitro kommunister. Ansvar for kontorets virksomhet vil bli overført fra *Otto Nuschke* som er formann for de kristelige demokrater i Øst-sonen, til innenriksministeriet.

SVEITS

Den 10. «Katholikentag».

Den 10. «Katholikentag» i Sveits finner sted i Freiburg i tiden fra den 29. til den 31. mars.

TYSKLAND

Hva verdenspressen fortier.

Den kjente belgiske, pater *Werenfried van Straaten*, som særlig er kjent for sitt utrettelige arbeide for å komme flyktningene østfra til hjelp, holdt nylig et foredrag i Köln som har vakt stor oppmerksomhet.

(Forts. av Utlandet neste side.)

DRAMMEN		
<p>Norløffs Jernvarefabrikk</p> <p>Drammen - Tlf. 2085</p>	<p>Gustav Thielemann</p> <p>Pølse- og hermetikkfabrikk</p> <p>DRAMMEN</p>	
<p>A.s P. Ltz Aass</p> <p>Drammen</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i></p> <p>ANDR. Thøekildsen's</p> <p>Utstysrvarer- og manufaktur, Drammen</p>	
<p>Thorleif Knudsen</p> <p>Kolonial, Torvet</p> <p>Drammen</p>	<p>H. Kolderup</p> <p>Alt i møbler</p> <p>N. Storgate, 12, Bragenes</p> <p>Tlf. 1362, privat 3648</p>	<p>Harald Lyche & Co.</p> <p>Bøker - Papir - Toalettsaker</p> <p>Sportsartikler - Leketøy</p>

«Hvor er Guds elite i Europa?» var det spørsmål han til å begynne med slynget ut, i det foredrag han holdt for arbeidsgivere i Köln, og ga deretter et overblikk over den fryktelige kristenforfølgelsen i vår tid. «Enten blir vi alle reddet, eller også kommer vi til å gå under sammen,» understreket han. De problemer som er oppstått ved utdrivelsen av den tyske befolkning i østområdene — Potsdamavtalens himmelropeende forbrytelse — ved delingen av Tyskland i forskjellige soner og den store strøm av flyktninger fra den tyske øst-sone er ikke bare tyske problemer, men spørsmål om liv og død for Europa som nå må vise at det er fylt av kristen ånd. *Bak jernteppet finnes det 50 millioner katolikker; 5 000 prester og 10 000 ordenssøstre er sendt i konsentrasjonsleire* — dette er sammenbruddets status. 12 ungarske og 14 tsjekkosllovakiske biskoper sitter fengslet eller er helt avskåret fra omverdenen. I Ukraina er 5 000 kirker beslaglagt og 3 000 prester myrdet eller deportert.

Pater Werenfried van Straaten utviklet deretter sin plan om opprettelsen av en motstandslinje langs jernteppet, en kjede av «Guds festninger» som han kalte disse støttepunkter, bestående av klostre og kirkelige nybrottsområder, som bispedømmer lenger bak fronten skulle påta seg ansvaret for. Pateren slo også til lyd for *en ny orden av legbrødre* som skulle settes inn i dette arbeide.

Det er ikke første gang, men nærmest en regel, at Kirken i nødstider ut av seg selv reiser nye sammenslutninger som tar på seg de oppgaver netopp nødstiden krever løst.

UNGARN

En av kardinal Mindszenty's justismordere henrettet.

Revolusjonen eter sine egne barn — det er en av historiens erfaringer. På 4-års dagen for skjendelsesdommen over kardinal *Mindszenty* ble «justisminister» *Gyula Decsi* innhentet av skjebnen. Som politifunksjonær hadde han «særlig utmerket seg under forhørene av kardinalen. 4 år senere sto han selv for tur.

Kommunistenes kamp mot dåpen.

Det kommunistiske styre i Ungarn har utklekket en ny

plan i sin kamp mot Kirken: den har satt i verk en «opplysningskampanje» mot dåpen. I forskjellige bergverksområder ved Pecs og Odz mottok nylig vordende mødre en skrivelse fra det lokale partisekretariat, der adressaten anmodes om skriftlig å bevitne at barnet ikke vil bli døpt. Det fantes vedlagt et ferdigtrykt skjema som mottageren «bare» hadde å undertegne. Ble det undertegnet, het det i skrivelsen, ville moren som anerkjennelse få seg tilstillet et fullstendig sett spebarnsutstyr, samt barnevogn og få sitt navn omtalt i kringkastingen som en «loyal proletarkvinne». Men de vordende mødre ble også meddelt at om de nektet å undertegne skjemaet ville det få alvorlige følger for dem selv og deres ektemenn som for fremtiden ville bli å betrakte som «fiender av folkeregjeringen og det sosialistiske fremskritt»; deres menn ville så sant de var ansatt i statens tjeneste risikere å miste sine stillinger, eventuelt bli utsatt for hardere metoder.

«Avskjedigelse» av prester.

Ingen verdslig myndighet kan «avskjedige» katolske prester, heter det i kretser i Vatikanet i forbindelse med meldingen om at kommuniststyret i Ungarn har «avskjediget 800 prester». Om meldingen bekreftes har man et nytt bevis på at utbetalingen av lønn til prester i kommuniststyrte land brukes som press, selv om det stadig har vært fremholdt som uttrykk for styrets «velvilje». Disse «spareforholdsregler» — dette er nemlig begrunnelsen — utmerker seg nemlig ved at de bare er rettet mot prester som har nektet å slutte seg til den kommunistiske «Liga av patriotiske prester».

★

Ved en inkurie kom noen meldinger med i forrige nummer i denne spalte som ikke skulle vært tatt med. Meldingen om at biskop Dibelius skulle reise til Moskva kom så tidlig som i november i fjor, men ble senere dementert, hvorfor den ikke ble offentliggjort den gang. Den er imidlertid blitt stående i sats, og ved en feiltagelse kom den altså med i forrige nummer, hvilket meget beklages.

 <p>Engeset & Larsen MANUFAKTUR — EN GROS — EN DETALJ FREDRIKSTAD</p>		 <p>ALT I GLASS, porselen og stentøy. En detalj</p> <p>Fredrikstad Glassmagasin A/S Etabl. 1869</p>
<p>S. Larsen & Co. MØBELFORRETNING NYGÅRDSGATEN - FREDRIKSTAD</p>		
<p>KLEMET JOHANSEN <i>Fredrikstad Begravelsesbyrå</i> Bakgaten 10 - Tlf. 3062</p>	<p>FREDRIKSTAD MUSIKHANDEL & MATHIESENS MUSIKHANDEL <i>Musikk — Radio</i></p>	<p>ST. CROIX gartneri Tlf. 2830 Fredrikstad</p>
 <p>Østlandsk ELEKTRISK 1/2 — <i>Lys - kraft - varme - kjøling</i> Radio</p>	<p>FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller</p>	<p>FREDRIKSTAD MEIERI</p>
<p>HELENE ANDRESEN Kjøtt- og pølsevarer Fredrikstad Tlf. 2031</p>	<p>Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler</p>	<p>HALVORSEN & BJØRCK A/S Aut. installatør og radioforhandler Fredrikstad</p>

**Vi ordner
Deres reise**

i Norge eller til utlandet — vi skaffer alle billetter og ordner hotellplass i inn- og utland
Spør etter vårt program over selskapsreiser

METRO TRAFIKK A/S

Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.)
Telf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

Alliance

KONFEKTFORRETNING
Alt i sjokolade

Nygårdsgate 1. — Telf. 11 907 Bergen

NYGÅRDSGT. 4

*Manufakturvarer
sengeutstyr*

**SVERRE W. MONSEN
BERGEN**

L. W. TORNØE A/S

Papirhandel

BERGEN

**KOBA CHRISTENSENS
BEGRAVELSESBYRÅ**

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 80 4

Privat: 98 01 3 - 96 5 88

BIRGER MICHELSEN

MALERMESTER

FOSSWINKELSGATE 20

Maler prestegården i Bergen

Tlf. 12 443 — 97 269

DIDR.

MEHN - ANDERSEN

LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

**A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN**

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEFON 11 48 2

FOTOGRAFISKE ARTIKLER ★ KINO OG LYSBILLEDUTSTYR

A/s Wernøe & Gulbrandsen

KODAKFILM ★ KINOMASKINER ★ RØNTGENFILM

Frz. Kaufmann

DAMESKREDDER

ATELIER FOR KÅPER - DRAKTER - KJOLER

Nygaardsgt. 2 A

STEMPLER
av enhver art

SKILT
for ethvert behov

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

**A. SMIT & ZOON
BERGEN**

KR. JOHANNESSEN

Gamle Nygårdsvei 1 - Telefon 11 71 1

Alle sorter: SMØR - OST - VILDT

All slags

skadeforsikring

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.

JUVELER SMÅSTRANDGT 4
Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

«KLAR»
Fåes i banker over hele landet

ET GAVEABONNEMENT PÅ
ST. OLAV
er en velkommen gave

Innsend navn og adresse
og vi besørger
Deres hilsen

Kr. 15.- pr. år, kr. 7.50 pr. halvår

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

WISBECH

Majorstuhuset - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

Benytt våre
averterende!

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

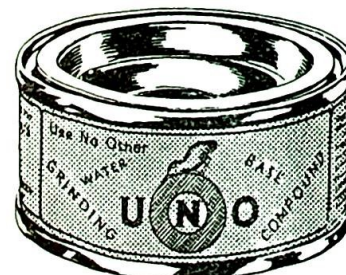
Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforetning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

Beside
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler